

Ekonomikai pa pēdām

Animācijas filma mācību līdzekļa "Mana ekonomika" satura apguves ierosmei un iespējas tās izmantošanai mācību procesā

Sandra Falka

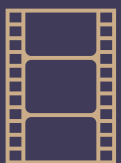
"Mana ekonomika" līdzautore un eksperte, animācijas filmas "Ekonomikai pa pēdām" scenārija autore

Aiga Cunska

Siguldas pilsētas vidusskolas sociālo zinību skolotāja, "Mana ekonomika" līdzautore

2022. gada 24. augusts

Kino mācību saturā

**Vai filmas, to fragmenti
palīdz pārrunāt mācību
saturu?**

**Kā kino sekmē
personības izaugsmi?**

Attēls: Kadrs no filmas "Emīla nedarbi";
avots: <https://www.filmas.lv>.

Animācijas filma "Ekonomikai pa pēdām"

Mākslinieks, režisors – Gatis Šļūka
Scenārija autore – Sandra Falka

Pieejama Ekonomikai pa pēdām |
Naudas skola

Autortiesības pieder Latvijas Bankai,
vairāk: Par "Mana ekonomika" |
Naudas skola

Bērnu saredzētās atziņas animācijas filmā

Filmas aprobācija Siguldas pilsētas vidusskolas
4., 5. un 6. klases skolēniem

Ko mēs varētu mācīties no animācijas filmas?

Mentimeter

palīgs-robotis plāvējs
kopīgi braucieni
tirgus ceļmalā
kāpēc jāņem zivs līdzī
brokastis no rīta jāēd
krāj kabatas naudu
draugi
labdarība
noteikumi
kopīga ballīte
svētki
iepriekšanās
atdodja paņēmi
viņa pārbaudīja banknotes
solījumi jāpilda
istaba jāsakārto
netērē naudu sīkumos

Vai un kāpēc par ekonomikas jautājumiem jāmacās 1.-6. klasē?

SMU tirdziņš Siguldas pilsētas
vidusskolā

Vai un kāpēc par ekonomikas jautājumiem jāmacās 1.-6. klasē?

Attēls: "Mana ekonomika". Ilustrācijas autors Gatis Šļūka.

Ikdienas prasmes un attieksmes saistītas ar finanšu prātību

Caurviju prasmes

Citi argumenti

Noteikumu par valsts pamatizglītības standartu un pamatizglītības programmu paraugiem SR (piemēri)

Beidzot 3. klasi	Beidzot 6. klasi
5. Cilvēki apzinās alternatīvas, plānojot pieejamo resursu izlietojumu.	
5.2. Vērtē situācijas, kurās tiek iegūta un tērēta nauda, un to, kā nauda palīdz situācijā, kad pārdevējam vajag pārdot saražoto un pircējam nopirkt nepieciešamo preci.	5.1. Izmantojot dažādus informācijas avotus, modelē iespējamās situāciju scenārijus, kas saistīti ar dažādām vajadzībām un resursu ierobežotību.
5.4. Saviem vārdiem pastāsta par aizņemšanās un aizdošanas būtību, izmantojot pedagoga piedāvātās situācijas.	5.2. Vērtē savu patēriņu, pieņem lēmumu un rīkojas kā atbildīgs patērētājs.

Standarts un "Mana ekonomika" saturs

Kritiskā domāšana
un problēmrisināšana

Jaunrade un
uzņēmējspēja

Pašvadīta
mācīšanās

Sadarbība

Pilsoniskā
līdzdalība

Digitālā
pratība

**Caurviju
prasmes**

**Vērtībizglītība
Kultūrizglītība**

**Starpdisciplinā-
ritāte**

Sociālā un pilsoniskā
mācību joma

Valodu mācību joma

Matemātikas mācību
joma

Tehnoloģiju mācību
joma

Kultūras izpratnes un
pažizpausmes mākslā
mācību joma

Dabaszinātņu mācību
joma

Veselības un fiziskās
aktivitātes mācību joma

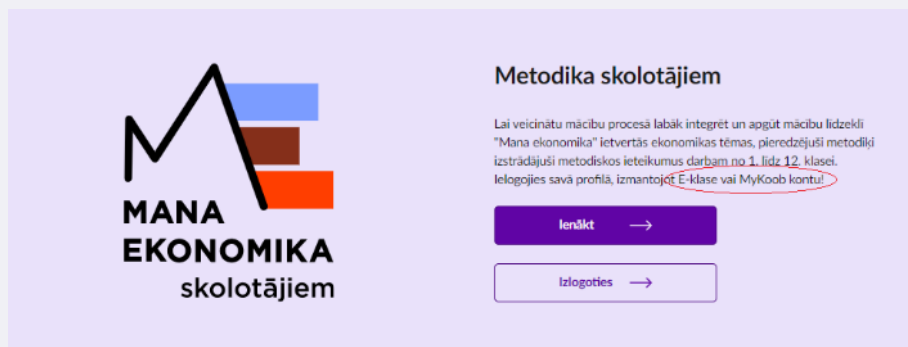

Animācijas filmas un digitālā mācību līdzekļa saturu sasaiste

Par digitālo mācību līdzekli "Mana ekonomika"

- www.manaekonomika.lv vai www.naudasskola.lv
- Metodiskie materiāli – sadaļā *Skolotājiem*

- Ilustrāciju autors – Gatis Šļūka un Ainis Permīns

Digitāls mācību līdzeklis
1.–12. klasei

skolotājiem

&
skolēniem

Mācību līdzeklis +
metodika skolotājiem

Teorija
+ piemēri no ikdienas

Interesanti mācīt un
mācīties = video,
interaktīvi uzdevumi,
grafiskie attēli

- ▶ Ekonomistu un skolotāju veidots
- ▶ Atbilst izglītības standartu prasībām
- ▶ Izmantojams arī attālinātā mācību procesā
- ▶ Atbilstošs dažādām vecuma grupām
- ▶ Atjaunojams un papildināms
- ▶ Pieejams bez maksas

17 METODIĶU

330 DARBA LAPU

490 SHĒMU

670 INTERAKTĪVU UZDEVUMU

Animācijas filmas "Ekonomikai pa pēdām" mērķis

1

Rosināt skolēnos interesi par ekonomikas jautājumu izpratnes nepieciešamību un sasaisti ar ikdienas dzīvi

2

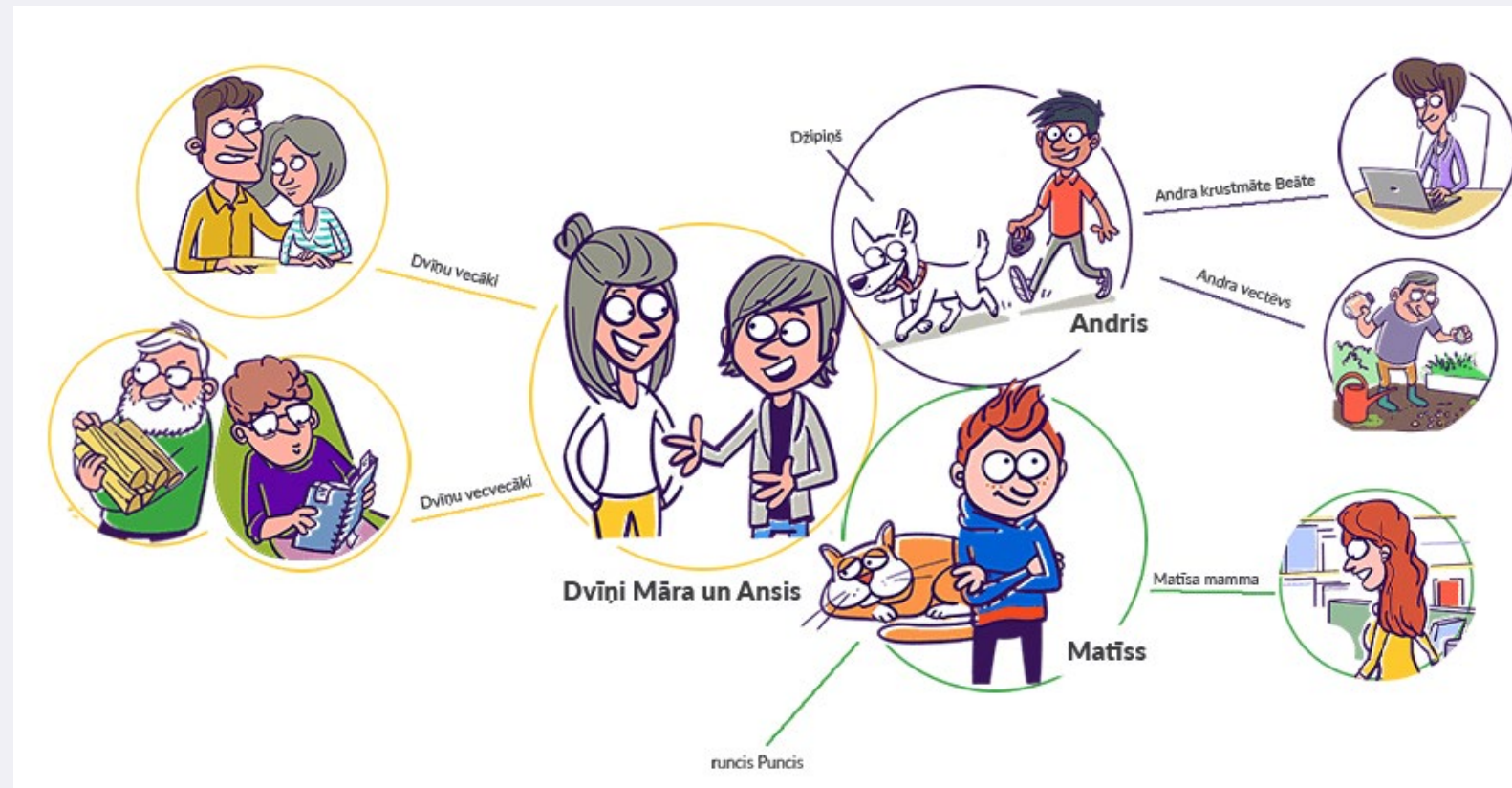
Palīdzēt skolēniem identificēt savas ikdienas gaitas, atpazīstamas situācijas ar ME varoņu stāstiem un risinātajām ekonomikas problēmām

3

Veicināt ne tikai zināšanu apguvi, bet arī noteiktas attieksmes nostiprināšanu

Animācijas filmas satura uzbūves principi

- Animācijas filma pieskaņota digitālā mācību līdzekļa "Mana ekonomika" 1.-6. klasei stāstu sižetiem, varoņiem, saturam.
- Centrālie varoņi – dvīņi Ansis un Māra.

Animācijas filmas satura uzbūves principi

- Sižeta līnija – kā ceļojums caur dažādām vietām Latvijā.
- Sižeta centrā – notikumi un attiecības ģimenē.

Tirgus (iepirkšanās) ļauj:

- **pārrunāt** tādus ekonomikas jautājumus kā nauda, budžets, plānošana, vajadzības un vēlmes, darbs, nodokļi, uzņēmējs u.c.;
- **aplūkot** arī kādus vēsturiskus, emocionālus, veselīga dzīvesveida, ilgtspējas (nākotnes) aspektus.

"Mana ekonomika" satura struktūra – ikdienas situāciju analīze caur jautājumiem

1.-3. klasei un 4.-6. klasei

Resursu ierobežotība

Tirgus un cena

Darba tirgus

Uzņēmējs

Valsts nepieciešamība

Personīgais budžets/ Skolas un pašvaldības
budžets

Nauda

Bankas

Labklājība

1.-3. klase. Piemēri

Tēmā meklē atbildes uz šādiem jautājumiem

Vēlmes un vajadzības

Ko es gribu un ko man vajadzētu?

Ierobežoti resursi

Kāpēc es nevaru iegūt visu, ko gribu?

Izvēles situācija

Kā izvēlēties, ko gribu pirmo?

Alternatīvās izmaksas izvēles situācijā

No kā jāatsakās, lai iegūtu to, ko vēlos?

Kopsavilkums

Ko no tēmas "Resursu ierobežotība" būtu vēlams paturēt prātā?

Animācijas filmas "Ekonomikai pa pēdām" izmantošanas iespējas mācību procesā

Jautājumi, par kuriem animācijas filma rosina domāt. Izvēles

Jautājumi, par kuriem animācijas filma rosina domāt

Budžets

Kabatas nauda
– kur es iegūstu
naudu saviem
tēriņiem?

**Personīgais
budžets** – kā
veidot budžeta
plānošanas
kladi?

Kāpēc jāstrādā–
kur mana
ģimenes iegūst
naudu tēriņiem?

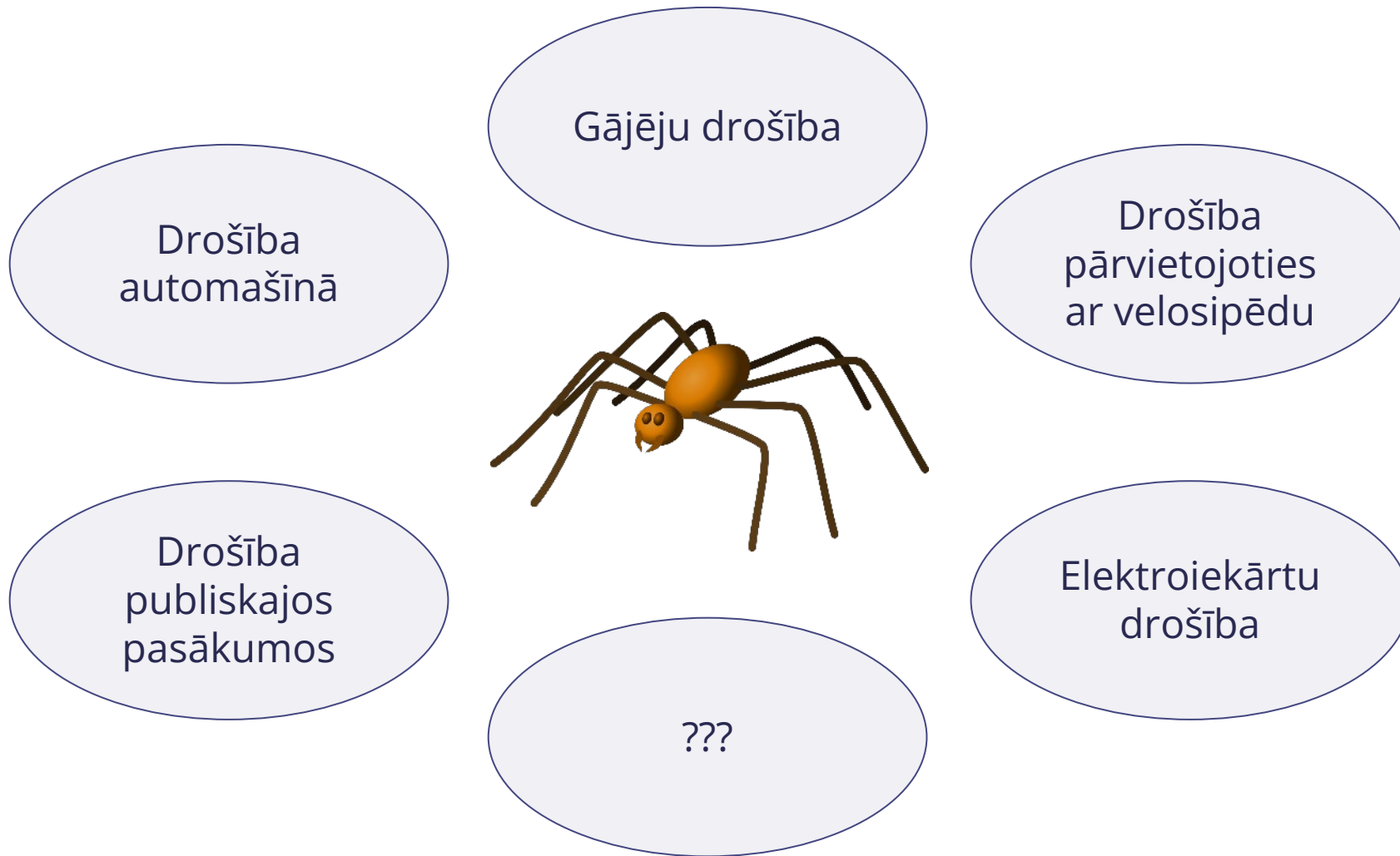

Pilsētas budžets – kur
pilsēta iegūst naudu, lai
svinētu pilsētas svētkus,
apgaismotu ielas
vai izveidotu velo un
gājēju celiņus?

Valsts budžets –
kā top ceļi valstī?

Jautājumi, par kuriem animācijas filma rosina domāt

Drošība

Jautājumi, par kuriem animācijas filma rosina domāt

Citas iespējas...

Ēšanas paradumi

Atbildības
uzņemšanās
(mājdzīvnieki)

Higiēna

Labdarība

Pielikumi kā iespējas skolotājam. Piemēri 1.-6. klasei

Darba lapas:

- videosituācijas analīze;
- ieteicamie plakāta vērtēšanas kritēriji;
- Pašvērtējums;
- lietišķo spēļu analīze;
- Uzdevumi;
- informācija analīzei.

"Izejas biļete"

Izdales materiāli

Atgādnēs

Pārbaudes darbs
katrai tēmai

Pārbaudes darba
vērtēšanas kritēriji

Teorijas izklāsts
skolotājam

Pielikumi kā iespējas skolotājam. Piemēri 1.-6. klasei

Pārbaudes darbs un tā vērtēšanas kritēriji

1.-3.klase
Valsts nepieciešamība

Pārbaudes darbs Valsts nepieciešamība

SOCIĀLĀS ZINĪBAS

Vārds _____ Uzvārds _____
Klase _____ Datums _____

1. uzdevums. Atbildi uz jautājumiem! (6 punkti)

a) Ar ko atšķiras pienākumi no tiesībām? Pamato atbildi!

b) Kāpēc ir nepieciešami noteikumi? Pamato atbildi!

c) Kāda, tavuprāt, būtu dzīve bez noteikumiem? Vai tu gribētu dzīvot bez noteikumiem? Pamato savu viedokli!

2. uzdevums. Uzraksti piecus noteikumus, kas noteikti jāievēro klasē! (5 punkti)

1

1.-3.klase
Valsts nepieciešamība

3. uzdevums. Uzraksti divus pienākumus, kas saistīti ar katru no minētajām tiesībām! (6 punkti)

Tiesības uz privāto dzīvi	Tiesības uz izglītību	Tiesības uz atpūtu un brīvo laiku
_____	_____	_____

4. uzdevums. Apskati attēlus! Uzraksti trīs drošības noteikumus, kas jāievēro katrā attēlā redzamajā vietā! (6 punkti)

1. _____

2. _____

3. _____

1. _____

2. _____

3. _____

Uzraksti savu pašvērtējumu!

Man ļoti labi veicās šādos uzdevumos: _____

Es nesapratu: _____

Kopā varēji saņemt 23 punktus. Tu saņēmi punktus, tavš vērtējums ir

1-5 punkti	6-12 punktu	13-20 punktu	21-23 punkti
Sācis apgūt	Turpina apgūt	Apgūvis	Apgūvis padziļināti

2

1.-3.klase
Valsts nepieciešamība

Pārbaudes darba vērtēšanas kritēriji Valsts nepieciešamība

Uzdevuma Nr.	Vērtēšanas kritēriji uzdevumā	Punktu skaits	Izziņas līmenis
1.	Par uzrakstītu atšķirību un pamatojumu – 2 punkti. Par atbildi bez pamatojuma – 1 punkts. Par precīzu atbildi uz jautājumu un pamatojumu – 2 punkti, par atbildi bez pamatojuma – 1 punkts. Par precīzu atbildi uz abiem jautājumiem un pamatojumu – 2 punkti, par atbildi tikai uz vienu no jautājumiem vai atbildi bez pamatojuma – 1 punkts.	6	Z, P
2.	Par katru precīzi uzrakstītu noteikumu – 1 punkts.	5	P
3.	Par katru precīzi uzrakstītu pienākumu – 1 punkts.	6	P
4.	Par katru precīzi uzrakstītu drošības noteikumu – 1 punkts.	6	Z, P, R
KOPĀ		23	

Z – zināšanas (vienkāršas prasmes)
P – izpratne (lietojuma prasmes)
R – analīze (prasmes sintezēt un novērtēt)

Skolēns:
– izprot, ka katram cilvēkam ir tiesības un pienākumi;
– atšķir pienākumus no tiesībām;
– saprot, ka noteikumi palīdz justies un rīkoties droši;
– mācās izprast un salīdzināt noteikumus;
– atpazīst bīstamas un nedrošas situācijas savā ikdienas dzīvē, analizē un novērtē tās.

Piemēri no mācību priekšmeta "Sociālās zinības" programmas parauga. Idejas

Kā plānot un patērēt resursus saprātīgi?
Izvēles (4.5. tēma, S.Li. 5)

Jēgpilna brīvā laika pavadīšana
(2.1. tēma, S.Li. 1)

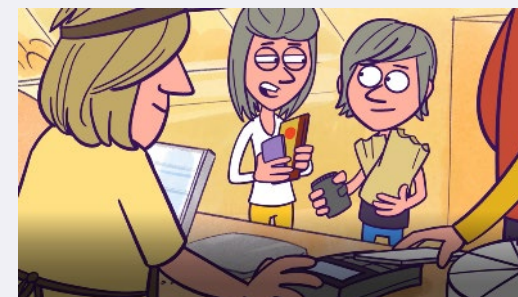

Attiecības ar līdzcilvēkiem
(1.2. tēma, S.Li. 2)

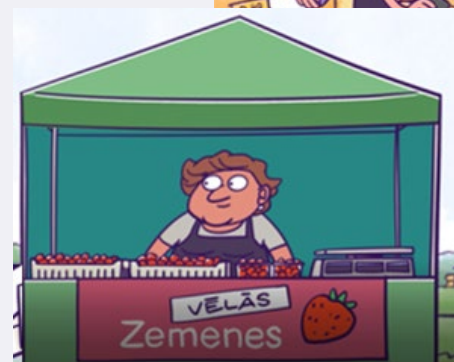

Piemēri no mācību priekšmeta "Sociālās zinības" programmas parauga. Idejas

Kā zināt, ko gribas un ko vajag?
Kabatas nauda (2.2. tēma)

Ko dara uzņēmējs? Tirgus, konditoreja,
zemeņu tirdzniecība, pilsētas svētku
tirdziņš (3.3. tēma)

Piemēri no mācību priekšmeta "Sociālās zinības" programmas parauga. Idejas

Kā plānot budžetu? (6.3.tēma, S.Li 5)

Budžeta plānošanas klade, ienākumi, izdevumi, uzkrājumi, bankas kartes maksāšanas terminālis

Ielu apgaismojums un pilsētas svētku rīkošana.

Pašvaldības darbība un budžets. (5.5. tēma, S.Li. 3)

Kuras pilsētas un īpašas vietas tu saskatīji filmā?

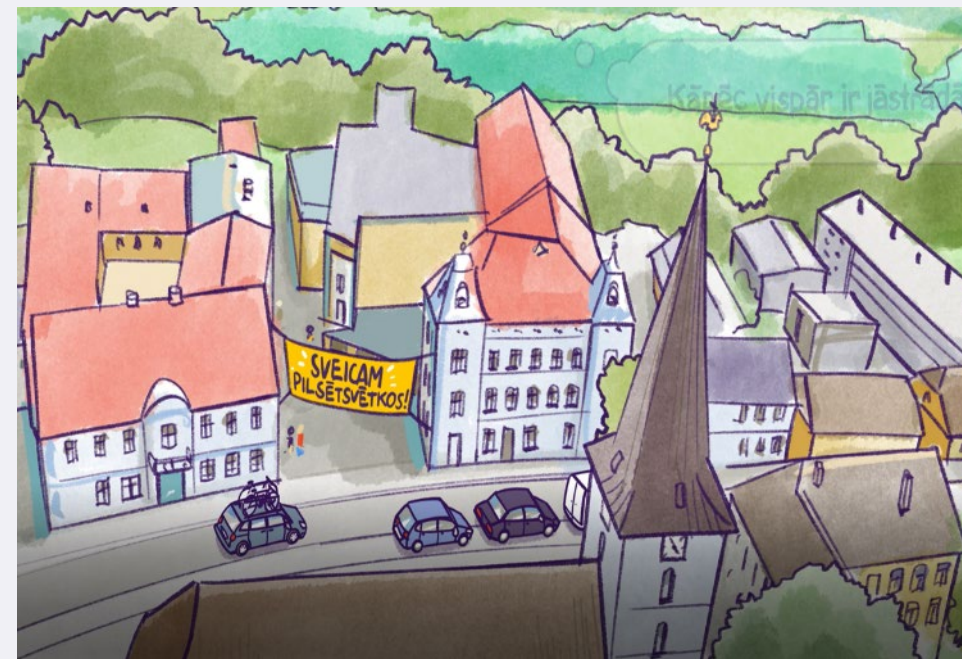
Kurā novadā tās ir? (3.4. tēma, S.Li. 3)

Piemēri no mācību priekšmeta "Sociālās zinības" programmas parauga. Idejas

Ko man darīt, lai es nepazustu pilsētas svētkos? Noteikumi sabiedriskās vietās (2.3. tēma)

Pilsētas svētku laikā tiek godinātas nozīmīgas personības novadā (4.4. tēma, S.Li. 3, S.Li. 1)

Piemēri no mācību priekšmeta "Sociālās zinības" programmas parauga. Idejas

Kāpēc palīdzēt līdzcilvēkiem?
Labdarība (5.4. tēma, S.Li2)

Uzņēmēji mums apkārt (6.4. tēma)

Ģimene un tās kopā būšana
(4.2. tēma, S.Li. 2; S.Li. 1)

Kopsavilkums

Animācijas filmas "Ekonomikai pa pēdām" izmantošanas iespējas mācību procesa organizēšanai

Filma izmantojama atkārtoti

Filmu var izmantot arī mācību
procesā 7.–9. klašu posmā

Filmas saturs veidots caur
vērtībizglītības prizmu
(labklājība)

Filmas saturs palīdz ierosināt
mācību tēmu un veicina
skolēnu ieinteresētību

Filmas saturs nesniedz visas
atbildes, bet rosina domāt, saskatīt
līdzības un likumsakarības, kā arī
jautāt un diskutēt...

Paldies par uzmanību!

Prezentācija būs pieejama www.naudasskola.lv sadaļā
"Konference skolotājiem 2022"

